

M&M: IEDEREEN MEE!

Leen Bresseleers
zorgleraar L5/6

Tom Gobbaert
leraar L6

GVBS Sint-Maria Antwerpen

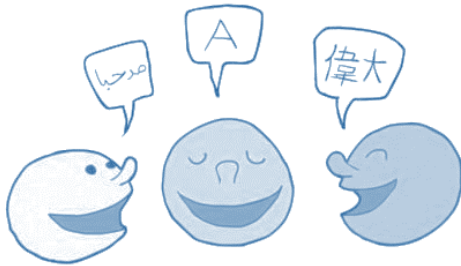

Schoolcontext

van 'concentratieschool' naar afspiegeling van onze buurt
grootstedelijke context:
ongeveer 4 op 5 kinderen met andere thuistaal
enorme verschillen tussen kansarm en kansrijk

Hoe die verschillen opvangen binnen wereldoriëntatie?

TAALDREMPEL VERLAGEN

inzetten op woordenschat,
begrijpend lezen
en aspecten van taaldenken
die met begrijpend lezen gepaard gaan
(bv. verwijswwoorden, relaties ...)

BETROKKENHEID VERHOGEN

aansluiting zoeken
bij de leefwereld van onze kinderen
(die lang niet allemaal
vertrouwd zijn
met ons Europees referentiekader)

Aanpak op onze school?

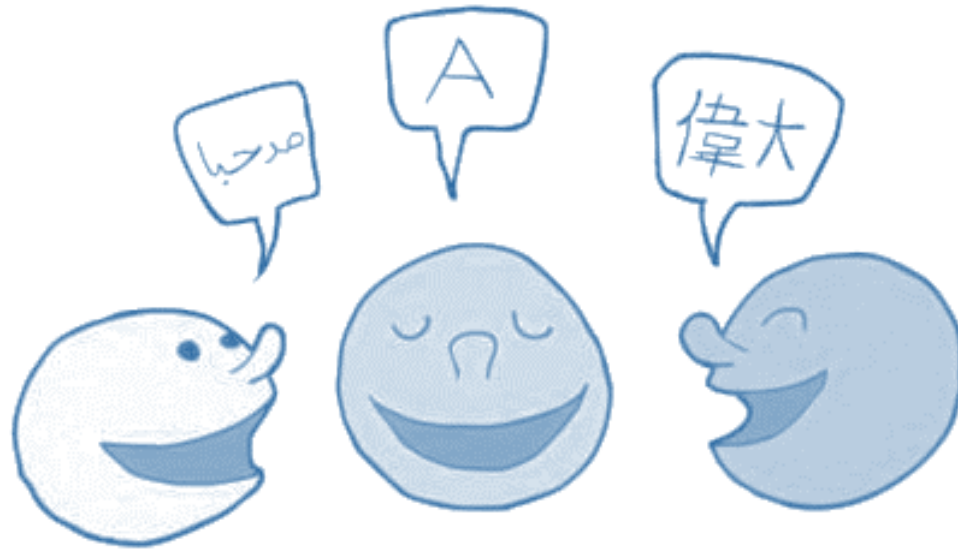
implementatie ZILL-leerplan:
startschot voor herwerken aanbod wereldoriëntatie
ZILL stimuleert vakoverschrijdende aanpak
in ons geval: extra taalkansen!

kinderen sterken in begrijpend lezen
met behulp van de lessen wereldoriëntatie
(of omgekeerd)

TAALDREMPEL VERLAGEN

inzetten op woordenschat

We formuleren
lesdoelen en koppelen
na elke les samen
terug: doel bereikt?

Je toont belangstelling voor het verleden (LP OWti3.1/2, IVoc1.2, ET MM3.9)

Je begrijpt hoe de uitvinding van het schrift de overgang vormt tussen prehistorie en oudheid (LP OWti5.7, ET MM3.8)

Je begrijpt hoe slechts een onvolledig beeld van de geschiedenis geschetst kan worden (LP OWti6.1, ET MM3.10)

Lees de tekst aandachtig.

- ✓ Duid de kernwoorden aan met je fluostift.
- ✓ Onderstreep woorden die je niet begrijpt.

We zetten fel in op
woordenschat:
Door samen op zoek
te gaan naar
kernwoorden en
uitgebreid stil te staan
bij moeilijke woorden.

Al 200 000 jaar wonen er mensen op de aarde. Aanvankelijk overleefden ze door te jagen en voedsel te verzamelen. Ongeveer 10 000 jaar geleden leerden ze voedsel te verbouwen. Dat hield in dat ze vlakbij hun velden gingen wonen, in kleine dorpen. Daaruit groeiden steden, waar de eerste belangrijke **beschavingen** ontstonden.

Hoewel we niet terug in de tijd kunnen reizen om met de mensen zelf te praten, weten we veel dankzij de voorwerpen die deze mensen achterlieten. Kostbare voorwerpen zoals juwelen en gouden sieraden, maar ook alledaagse voorwerpen zoals potten, gereedschap en munten. Ook van oude wegen, **aquaducten** en gebouwen kunnen we nog heel wat leren. Sommigen staan nog steeds overeind. Andere gebouwen en kleine voorwerpen worden ook nu nog opgegraven door archeologen. Deze overblijfselen vertellen ons veel over hoe de mensen vroeger leefden. Zo kunnen we ons een beeld vormen hoe het bijvoorbeeld was om te leven in een prehistorische grot, of in het oude Rome.

We gebruiken
ondersteunende
pictogrammen die ook
in onze taal- en
wiskundemethode
gebruikt worden.

We stelden bij elk thema ook een verklarende woordenlijst op, die kinderen zelfstandig kunnen raadplegen.

Die biedt nadien ook houvast wanneer ze het thema thuis studeren.

1/2 VAN PREHISTORIE NAAR OUDHEID

aanvankelijk	eerst
aquaduct	(zie pagina 2)
archeoloog	wetenschapper die oude voorwerpen opgraaft en bestudeert
archief	(zie pagina 2)
beschaving	(zie pagina 2)
farao	Egyptische koning
onderscheid	verschil
overgang	verandering
uithouwen	uit steen hakken
verwijswoord	woord dat verwijst naar een ander woord (bv. hij, daar ...)

3 DE OUDHEID: EVEN SITUEREN

discussiëren	een gesprek voeren waarbij je je mening zegt
scheidingslijn	een lijn die twee dingen (bv. vakjes) van elkaar scheidt
verticaal	van boven naar onder (of omgekeerd)

Je toont belangstelling voor enkele belangrijke personen uit de Griekse oudheid (LP OWti3.1/12, ET MM3.9)

Je nieuwsgierigheid is gewekt, dus zoek je een handige strategie om deze info te vinden (LP IVzv4/3.3 en IVoc2/3.3)

Je kiest slimme zoektermen om met een zoekrobot info op te zoeken op het internet (LP MEva3, ET ICT6)

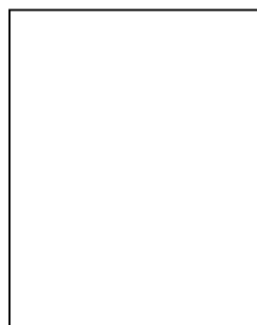
Het zoeken van geschikte kernwoorden in een leestekst laten we regelmatig 'uittesten' op het internet.

De kinderen selecteren dan relevante zoektermen om bij elke omschrijving de juiste naam en foto te vinden.

Rarara, wie ben ik?

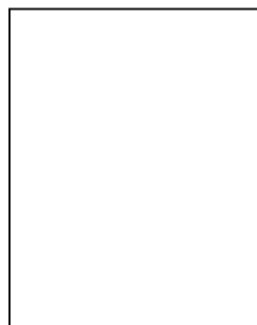
Ik werd geboren rond 570 v.C. in Samos. In het middelbaar leer je mijn beroemde wiskundestelling kennen: $a^2 + b^2 = c^2$. Ik had ook wel rare ideeën. Zo geloofde ik dat er bij elke scheet een deel van je ziel verloren ging. Daarom schrapte ik bonen van het menu. Ik ben

Ik was een arts die zowat alles leerde door te proeven: pipi, kots, oorsmeer ... Ik proefde het allemaal. Ook nu nog moeten pas afgestudeerde dokters trouw zweren aan een eed die ik destijds bedacht. Zo beloven ze er alles aan te doen om zieken te helpen. Ik ben

Ook ik was een wiskundige. Ik bedacht onder andere een schroef waarmee je vloeistoffen omhoog kon brengen. Mijn beste ideeën kreeg ik in bad. Wanneer ik een oplossing vond, riep ik 'Eureka!' en liep naakt de straat op. Ik ben

*Ik was er als gel-
tegenstellin-
tijdgen-
aar.
zelfs in
aardbo-
bepalen. Ik
.....*

Hoewel ik nooit één letter opschreef, ben ik wellicht de

*Ik was de belangrij-
van de man die links*

We ondersteunen elk thema door wandplaten.
Zo proberen we onze talige boodschap ook visueel te ondersteunen.

A&E4 Reclame?

A&E5 Eerlijk verdient?

A&E6 Greenpeace

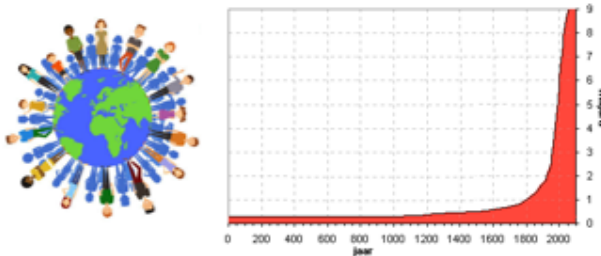
GREENPEACE

Greenpeace komt op voor een groene, vreedzame wereld:

- ✓ tegen bedrijven die het milieu schade toebrengen
- ✓ tegen regeringen die niet genoeg doen om het milieu te beschermen

A&E7 Oorzaken bevolkingsexplosie

De wereldbevolking groeit exponentieel door:

- ✓ daling kindersterfte
- ✓ betere voeding
- ✓ betere gezondheidszorg

A&E8 Gevolgen bevolkingsexplosie

Bevolkingsgroei vnl. in 'derdewereldlanden'.

Daar(door) stijgt de vraag naar:

- ✓ drinkwater
- ✓ voedsel
- ✓ grondstoffen

=> Blijft dit haalbaar?

A&E9 Het voedselprobleem

1. Steeds meer voedsel nodig voor steeds meer mensen.

- ✓ Beperkte oppervlakte landbouwgrond.
- ✓ Beperkte hoeveelheid water.

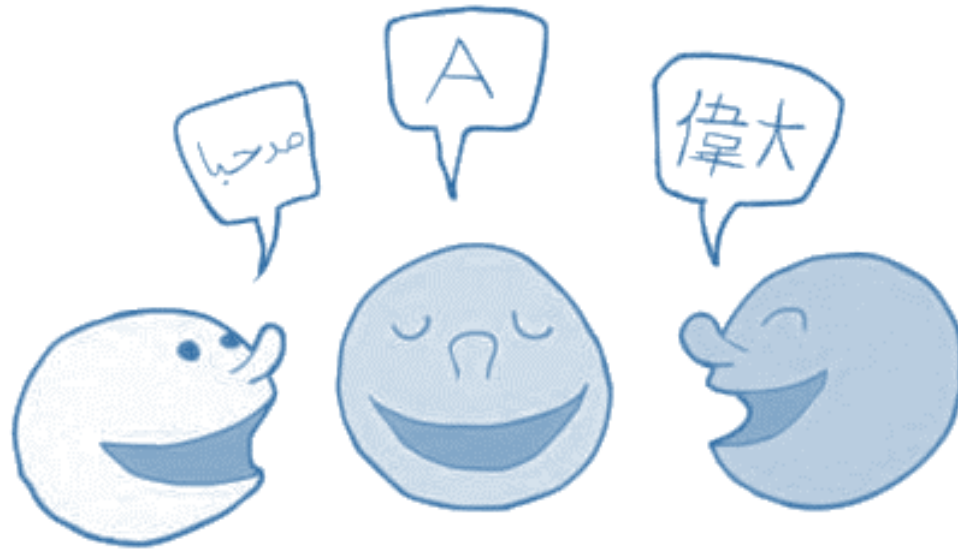
2. Armoede

Er is wel voldoende voedsel, maar te weinig geld om het te kopen.

TAALDREMPEL VERLAGEN

begrijpend lezen

Wie is wie? Verbind wat bij elkaar hoort:

de Barbaren	☐	een volk uit het noorden van Italië
de Grieken	☐	iedereen die geen Romein was
de Etrusken	☐	een rivier in Midden-Italië
de Tiber	☐	het oudste beschaafde volk van heel Europa

We voorzien allerlei vraagjes om het tekstbegrip te controleren.

Waar of niet waar? Kruis aan.

	waar	niet waar
Octavianus was de zoon van Julius Caesar en Cleopatra.		
We spreken van 'oudheid' wanneer mensen stenen huizen beginnen bouwen.		
Keizer Augustus liet een weg aanleggen van Boulogne naar Keulen.		
De strips van Asterix en Obelix zijn een betrouwbare en correcte historische bron.		
Julius Caesar was geen keizer.		
Toen de Romeinen onze voorouders veroverden, was Julius Caesar al 42 jaar dood.		

Hoe ontstaan donder en bliksem? Zet de zinnen in de juiste volgorde.

- Zo'n onweerswolk bestaat uit allemaal kleine druppels water en ijs.
- De lucht wordt ontzettend heet en zet uit.
- Daardoor gaan de druppels water en ijs langs elkaar wrijven.
- De geladen deeltjes willen weg: ze springen naar een andere wolk of naar de grond.
- Dat geeft een enorme knal: de donder.
- Een wolk groeit uit tot een onweerswolk.
- In een onweerswolk stijgt de lucht heel snel naar boven.
- Er ontstaan deeltjes die geladen zijn met elektriciteit.
- Dat is dan de bliksem.

We dagen de leerlingen ook uit om zélf relevante vragen bij de tekst te bedenken.

Het resultaat zetten we in bij leren leren. We stellen er bv. een studiewijzer mee samen, of een mix en ruil...

Welke twee toetsvragen zou jij stellen over de Franse revolutie? Geef ook het antwoord!

1.

2.

Stel een handig studie-instrument samen. Dat doe je zo:

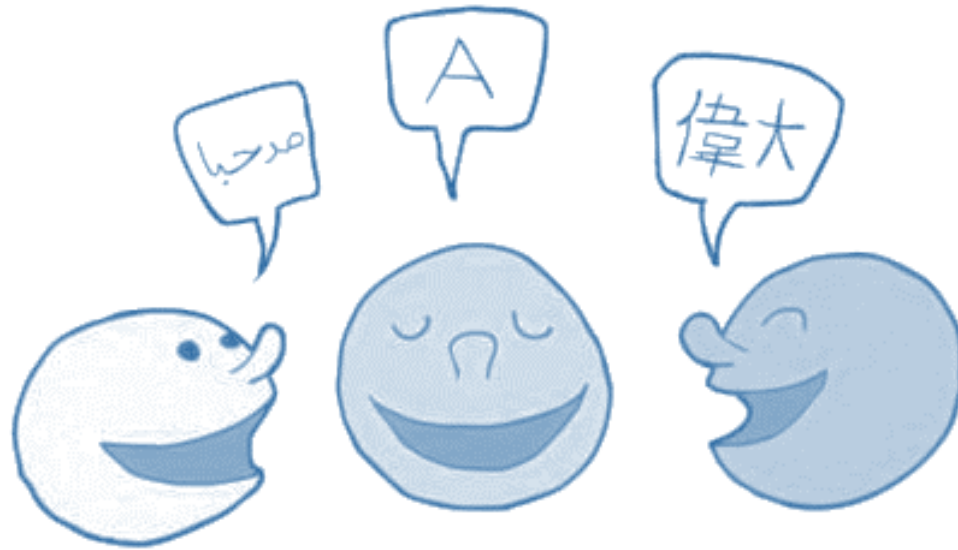

- ✓ Verzamel alle vragen onderaan op de vorige pagina.
- ✓ Van dubbele vragen houd je er slechts eentje over.
- ✓ Controleer het antwoord op deze vragen. Klopt het?
Bij twijfel kijkt je juf of meester met plezier even mee.
- ✓ Stel een team samen dat de vragen en antwoorden uittipt.
- ✓ Print voldoende exemplaren: voor elke leerling eentje.
- ✓ Kleef jouw exemplaar hier. Studeren maar!

TAALDREMPEL VERLAGEN

integratie taaldenken

Je kunt verwijswwoorden die belangrijk zijn voor het tekstbegrip onderzoeken (LP TOTn2.TTA11, ET NE6.5)

Je kunt de betekenis van moeilijke woorden afleiden uit de context (LP TOTn2.BWW10, ET NE6.5)

We koppelen ook
allerlei doelen
taaldenken
aan deze leesteksten.
...

Los op. Zoek de antwoorden in de tekst.

Kijk goed naar het onderstreepte verwijswoord: over wie, wat, waar gaat het? Noteer.

- ✓ Ze vormen de overgang tussen de prehistorie en de oudheid.
- ✓ Daaruit groeiden steden.
- ✓ Sommigen staan nog steeds overeind.
- ✓ De overstap werd daar dus al véél eerder gemaakt.

Zo staan we bijvoorbeeld
stil bij de functie van
verwijswwoorden...

Leid de betekenis van de vetgedrukte woorden af uit de tekst. Kruis aan.

BESCHAVING

- ☐ rijstvelden
- ☐ ontwikkelde groep mensen
- ☐ pijnlijke schaafwonden

AQUADUCT

- ☐ grote rechthoekige viskom
- ☐ waterpretpark
- ☐ brug die water over dal leidt

ARCHIEF

- ☐ plaats waar iets bewaard wordt
- ☐ computersysteem
- ☐ krantenartikel

... of woordbetekenissen

... maar bv. ook bij
synoniemen ...

Los de vragen op.

Zoek in de tekst een synoniem voor...

✓ ideeën	✓ een volk
✓ beleefd	✓ manieren
✓ oprichten	✓ barbaars

"Vikingen hadden helmen met dierenhoorns."

Feit of fabel? Zoek op.

Noteer ook de verklaring:

.....
.....

Feit of mening? Zoek de zinnen eerst op in de tekst. Bespreek de antwoorden.

	feit	mening
De Deense Vikingen hielden zich eigenlijk bezig met kleine pesterijen.		
Vrouwen mochten aan de slag in Vikinglegers.		
Over geen enkel volk bestaan zoveel misverstanden als over de Vikingen.		
Het runenschrift was niet knap genoeg om lange verhalen mee te noteren.		
Nooit eerder in de geschiedenis konden mensen zich zó snel verplaatsen.		

... of het onderscheid
tussen
feit en mening ...

Lees en los op.

Ga in de tekst op zoek naar het gevolg.

- ✓ Het systeem met de Romeinse koningen werkte niet goed.

→

- ✓ Julius Caesar won heel veel veldslagen.

→

- ✓ Julius Caesar werd te machtig, te zelfverzekerd, te verwaand.

→

We denken ook
regelmatig na over
relaties als
oorzaak/gevolg...

Lees de hulpvragen en stel telkens een gepaste oplossing voor.

... of relaties als
doel/middel.

Ik ben al rijk,
maar zou graag
nog wat meer
grond hebben.

Groetjes
Heer Roderick

Oplossing:

.....

.....

Antwoord met een zin.

Je vindt een oplossing voor
deze problemen in de tekst
op de vorige pagina!

Ik zou graag van
adel zijn. Wat moet
ik daarvoor doen?

Groetjes,
Ada, dochter van
heer Roderick

Oplossing:

.....

.....

We gaan samen op zoek
naar boven- en
onderliggende begrippen...

Er zijn veel verschillende soorten beroepen.
Die kun je in groepen verdelen.
Zo'n groep noem je ook wel een 'sector'.
Hier vind je enkele sectoren. Vul jij aan?

Ken jij nog
meer sectoren?

zorgsector

bouwsector

beeldhouwer
operazangeres
fotograaf
schrijver

Wanneer ben je arm, vind jij? Overleg met je buur.

Zoek dan de betekenis van 'armoede' op in het woordenboek:

... of oefenen het
opzoeken in een
woordenboek.

Weet je wat pas echt leuk zou zijn? Mama's en papa's die in onze klas komen vertellen over hun beroep. Daarom maken we in deze les een uitnodiging om hen naar de klas te lokken. 😊

Waar mogelijk nemen we ook schrijfp opdrachten op in onze lessen wereldoriëntatie: soms functioneel, soms creatief.

Dit moet erin:

Noteer hier het antwoord met enkele sleutelwoorden:

W
W
W
W
W
H

Stel: jij bent een bemanningslid aan boord van het zeilschip van Columbus.

Het einde van de reis is nabij, maar dat weet je niet, want er is nog geen land in zicht. Wat schrijf je in je dagbo

Lief dagboek

Maak er nu een tekst van. Hieronder maak je een kladversie.

- ✓ Start met een aanspreking en eindig met een afsluiting.
- ✓ Vergeet rechts bovenaan ook de datum en de plaats niet!
- ✓ Controleer of je uitnodiging alle informatie bevat.

Je vult een schematische samenvatting aan (LP IVzv2.7/10, TOsn1, ET NE3.4, NE4.4)

Romeinse Rijk zorgde in Europa voor:

- ✓
- ✓
- ✓

bv. →
 →
 →

Romeinse Rijk: verzwakt!

Aangevallen vanuit het door:

- ✓
- ✓
- ✓

Aangevallen vanuit het door:

- ✓

→ aanvoerder:

Negatieve gevolgen:

- ✓ Verval
- ✓ 'Vergeten' hoe je moet en

In de derde graad oefenen we ook uitgebreid hoe we informatieve teksten en filmpjes handig kunnen samenvatten.

Dit uiteraard met het oog op de overgang naar het secundair onderwijs.

22 DE 'GOUDEN EEUW' IN ANTWERPEN - OPDRACHT

Je oefent om informatie overzichtelijk weer te geven in een mindmap (LP TOsn3, ET 4.1)

Je kunt een mindmap opstellen om de info uit de tekst te verwerken en te delen (IVzv4/3.3)

Maak per twee een mindmap bij de tekst 'De gouden Eeuw in Antwerpen'.

Weet je niet wat een mindmap is, of hoe je daaraan moet beginnen?

Kijk dan naar (een stukje van) dit filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v= OBF7-krsco>.

Daar zie je hoe het handig lukt.

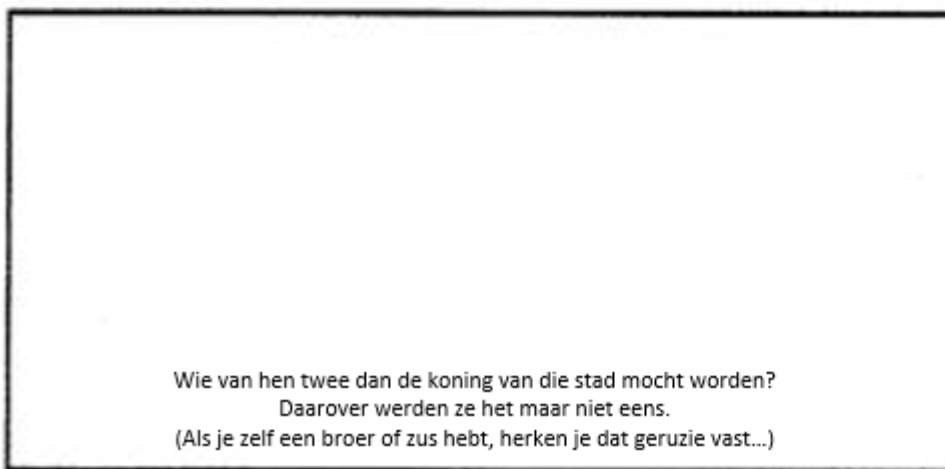
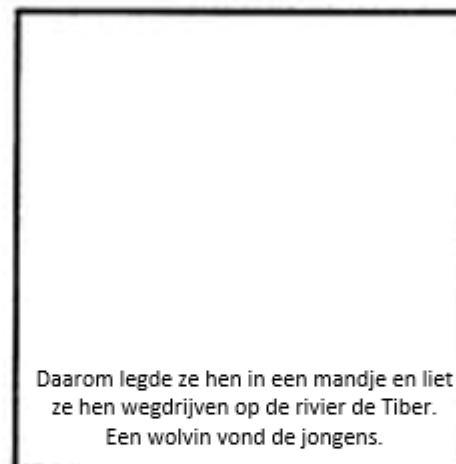
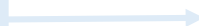
Maak een stripverhaal van de legende.

Bekijk ook het filmpje: <https://schooltv.nl/video/romulus-en-remus-het-ontstaan-van-rome/>

Romulus & Remus

Om ook minder talige leerlingen te betrekken, laten we teksten of filmpjes ook wel eens 'beeldend' samenvatten.

Je leest de tekst en vertelt met je eigen woorden aan je buur waar hij over gaat (LP TOSn2, IVzv2.5/8, ET LL5)

Je leert dat werkinstrumenten veranderen (= evolueren) in de tijd (LP IVds1.2, OWte3.6, ET WT2.5)

Je ontdekt dat veel instrumenten hun oorsprong vinden bij ons lichaam (LP OWte2.3, ET WT2.5)

Lees de tekst eerst zelfstandig.

Duid aan wat je ervan begrijpt:

Praat er dan over met je buur.

Duid aan wat je er nu van begrijpt:

Samen weet je meer dan alleen.
Daarom laten we de kinderen de leesteksten regelmatig samen bekijken en bespreken.

We zorgen daarbij voor heterogene groepjes.

We leren kinderen ook om zich in het standpunt van een ander te verplaatsen en gebeurtenissen vanuit meerdere perspectieven te bekijken.

Daaraan koppelen we dan actieve (en talige) werkvormen zoals bv. discussies.

Sommige mensen beschouwen Columbus als een held. Anderen vinden hem een schurk. Kun jij dit verklaren?

Overleg met je buur en noteer bij elke mening enkele argumenten.

Kleur dan het vakje waar jij het eens mee bent.

HELD

SCHURK

Lees het krantenartikel.

✓ Speel de 'moeilijke-woorden-quiz'.

✓ Kruip in de schoenen van de betogers en in die van de burgemeester. Probeer alle standpunten te begrijpen.

✓ Organiseer een 'gesprek' tussen het stadsbestuur en de betogers. Discussieer.

Je grijpt kansen om meer te weten te komen (LP IVoc1/3.3)

Je kunt in de bib en online op zoek gaan naar (aangeboden) informatiebronnen (LP IVoc5, ET LL2, ET ICT6)

IN DEZE BOEKEN VIND JE MEER INFORMATIE

NON FICTIE

- ✓ ATLAS VAN DE OUDHEID
Simon Adams, Biblion
- ✓ PROFESSOR KLEINBREIN: OUDE GRIEKEN/EGYPTENAREN/OUDE ROMEINEN
Sarah Devos & Heleen Brulot, Lannoo
- ✓ HANDBOEK VOOR HISTORIEHOPPERS: HET OUDE GRIEKENLAND/ROME
Jonathan W. Stokes, De Fontein
- ✓ TECHNOLOGIE IN DE OUDHEID: DE GRIEKEN
Charlie Samuels, Corona

FICTIE

- ✓ HOE IK PER ONGELUK GLADIATOR WERD
Tim Collins, Ploegsma
- ✓ VLUCHT UIT SPARTA
Karen Sergeant, De eenhoorn

OP DEZE WEBSITES VIND JE MEER INFORMATIE (OF FILMPJES)

- ✓ <https://schooltv.nl/link/welkom-bij-de-romeinen-1/>
- ✓ <https://schooltv.nl/video/histoclips-de-oude-grieken/>

Elk thema sluiten we af met een suggestie aan leesvoer (opgedeeld in fictie en non-fictie).

Zo kunnen kinderen die gebeten zijn door het thema in de bib handig op zoek naar bijpassend en aanvullend leesmateriaal.

Als je dit kunt, maak je vast een prachtige toets!

Veel succes!

Dit moet je kennen:

☐	enkele voordelen van de Europese eenheidsmunt (euro)	blz. 5
☐	(minstens) 3 manieren waarop reclame ons probeert te vangen	blz. 12-13
☐	de betekenis van 'duurzaam ondernemen' aan de hand van de 3 P's	blz. 17
☐	enkele oorzaken en gevolgen van onze explosieve bevolkingsgroei	blz. 18
☐	de vertaling van Fair Trade, en de betekenis hiervan verduidelijken	blz. 23
☐	de 3 voorwaarden om een Fair Trade-logo te behalen	blz. 23
☐	het doel van enkele organisaties, zoals 11.11.11, Oxfam, Voedselbanken, Al-Ikram ...	blz. 25/31
☐	enkele oorzaken van armoede opsommen	blz. 28-29
☐	RSZ en belastingen herkennen en verklaren als manier om armoede tegen te gaan	blz. 29
☐	enkele primaire en secundaire levensbehoeften noemen	blz. 30

Dit moet je kunnen:

☐	de evolutie van 'geld' en 'betalen' correct rangschikken	blz. 1-4
☐	enkele voorbeelden van de economie geven	blz. 8
☐	de 'noord-zuid-verhouding' verklaren	blz. 18-19
☐	de 'noord-zuid-verhouding' verklaren	blz. 25

Een duidelijke toetswijzer bij elk thema zorgt ervoor dat taalzwakkere kinderen bij het studeren niet verzuipen in de leesteksten.

Zo weten ze waar ze zich aan kunnen verwachten tijdens de evaluatie.

De eerste thema's van het schooljaar gaan we hier dieper op in.

Na verloop van tijd lukt het de leerlingen makkelijk om hier zelfstandig mee aan de slag te gaan.

Op basis van de toetswijzer stelden we bij elk thema een 'study buddy' samen: een voorzet tot samenvatting, die de leerlingen zelfstandig kunnen aanvullen.

EERLIJK VERDIEND?

O de betekenis van 'duurzaam ondernemen' aan de hand van de 3 P's

Bij duurzaam ondernemen draait alles om de drie P's. Vertaal en leg kort uit wat ermee bedoeld wordt.

=	=	=
---------	---------	---------

.....		
.....		
.....		
.....		

Taalzwakkere leerlingen (die aantoonen dat ze hun best deden) bieden we deze 'study buddy' achteraf ook ingevuld aan.

EERLIJK VERDIEND?

O de betekenis van 'duurzaam ondernemen' aan de hand van de 3 P's

Bij duurzaam ondernemen draait alles om de drie P's. Vertaal en leg kort uit wat ermee bedoeld wordt.

= mensen	= planeet	= winst
----------	-----------	---------

<i>Eerlijk loon</i>	<i>Bedrijven moeten proberen het</i>	<i>Om te kunnen overleven moeten</i>
<i>Geen kinderarbeid</i>	<i>milieu zoveel mogelijk te</i>	<i>bedrijven winst maken. Als een</i>
<i>Goede werkomstandigheden</i>	<i>beschermen. Bedrijven die dat niet</i>	<i>bedrijf een slecht imago heeft,</i>
<i>carrièremogelijkheden</i>	<i>doen, krijgen boetes en mensen zijn</i>	<i>kopen de mensen hun producten</i>
	<i>daar niet tevreden over.</i>	<i>niet.</i>

Omdat we geen fan zijn van 'teach to the test', gaat de study buddy wel wat ruimer dan de toetsvragen.

De wandplaten die ter ondersteuning omhoog hingen in de klas,
bieden we nadien ook digitaal aan in Google Classroom.
Zo kunnen minder talige leerlingen zich ook hierop baseren bij het studeren.

NT2/1 Franse revolutie als overgang

Bestorming Bastille op 14 juli 1789

macht aan
de koning

macht aan
het volk

NT2/2 Wat een vooruitgang!

geneeskunde

hygiëne

landbouw

⇒ bevolkingsexplosie

NT2/3 Bevolkingstoename beïnvloedt economie

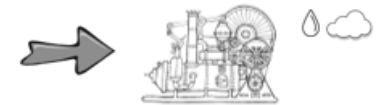
Meer mensen? Meer vraag naar:

- ✓ voeding
- ✓ textiel
- ✓ gebruiksvoorwerpen

Vaklui? Te traag...

Uitvinding machines!

NT2/4 1^e Industriële Revolutie

Uitvinding stoommachines

NT2/5 Arbeidsomstandigheden tijdens IR

gevaarlijk en ongezond werk

 lange werkdagen

 vrouwen- en kinderarbeid

 lage lonen

 verplicht werkboekje

 lonen (deels) 'in natura'

verboden te verenigen

NT2/6 1 mei: Dag van de Arbeid

- ✓ idee Amerikaanse vakbond
- ✓ sinds 1 mei 1890
- ✓ jaarlijkse traditie

Hoofddoelen? Strijd voor:

- ✓ 8-urenwerkdag
- ✓ andere arbeidsrechten
- ✓ behoud van vrede

TAALDREMPEL VERLAGEN

vragen? suggesties?

BETROKKENHEID VERHOGEN

ouders betrekken

Beste zesdeklasser

Beste ouders

Met 'De nieuwe tijden - ontdekkingen en vorsten' behandelen we in de klas een thema dat doorgaans ontzettend tot de verbeelding spreekt. Samen bestuderen we de periode tussen 1500 en 1800, op allerlei vlakken.

We leren hoe nieuwe ontdekkingen, zoals het karveel (een soort schip) en het kompas leiden tot o.a. de ontdekking van Amerika. Ook leren we hoe de boekdrukkunst allerlei boeken (wetenschappelijk werk, de bijbel ...) eindelijk tot bij de 'gewone mensen' krijgt, waardoor die mondiger worden en uiteindelijk durven opkomen voor hun eigen mening.

We staan ook stil bij de keizers, landvoogden en koningen, die destijds vaak als tirannen te werk gingen. We bewonderen hoe het gewone volk daar tegenin durfde te gaan, wat bv. resulteerde in de Franse Revolutie. Waar mogelijk leggen we ook de link met de actualiteit en huidige gewoonten en gebruiken.

Op vrijdag 18 oktober brengen we een bezoek aan het museum ~~Plantin Moretus~~ **Plantin Moretus**. Op die dag blijven alle leerlingen ineten. Op dinsdag 22 oktober gaan we in Gent op zoek naar sporen van keizer Karel V. Dat combineren we met een bezoek aan het beroepenhuis in de namiddag. Meer info hierover volgt nog.

Wat kun je thuis doen?

- Luister naar de (hopelijke enthousiaste?) verhalen van je zesdeklasser. Vul aan of verbeter waar wij een steekje lieten liggen of vallen. Of leer samen bij.
- Sta samen stil bij het 'leren studeren' dat we ook in dit thema onder de aandacht brengen, om deze stoere zesdeklassers klaar te stomen voor het secundair onderwijs.
- Spoor je zoon/ dochter aan om (samen) naar de bib te gaan om info over dit thema te verzamelen.
- De thema's worden steeds omvangrijker. Tussentijds aansporen om te studeren is geen dom idee
- Ga samen in de krant of Metro op zoek naar artikels die bij dit thema aansluiten.

Alvast bedankt voor je hulp!

Meester Tom, juf Annick & juf Leen

Vóór het begin van elk nieuw thema geven we een brief mee voor de ouders.

Hierin schetsen we kort waar we dit thema over leren en hoe de ouders hun kinderen hier thuis bij kunnen helpen.

Wat kun je thuis doen?

- ✓ Spoor je zoon/ dochter aan om naar de bib te gaan om info over dit thema te verzamelen.
- ✓ De thema's worden steeds omvangrijker. Tussentijds studeren is dus geen slecht idee!
- ✓ Er komen enkele zware onderwerpen aan bod, waar kinderen thuis vast graag even over napraten.

Alvast bedankt voor je hulp!

Juf Nina, meester Tom, juf Annick, juf Leen

(Naam), familie van wil graag komen vertellen over

O de Tweede Wereldoorlog

O gastarbeid

O vluchtelingencrisis

→ dit moment past me het best:

.....dag mei om uur.

We proberen ouders ook regelmatig uit te nodigen in de klas:

Als gastspreker
of als begeleider
van een doe-activiteit
uitstap.

Belangrijk!

We kijken ook al even vooruit: op vrijdag 6 maart gaan we (in kader van alweer een nieuw WO-thema) op daguitstap naar Ieper. Die dag zijn we pas rond 22u terug op school. We zijn op zoek naar een drietal ouders die ons die dag willen vergezellen. In de namiddag plannen we namelijk een oriëntatietocht in kleine groepjes. Die zetten we graag onder toezicht van een volwassene. Heb jij tijd en zin om mee te gaan? Geef je naam dan zo snel mogelijk op. (Ter info: wij dekken de kosten: vervoer, avondeten ...)

..... (ouder van) heeft tijd en zin om mee op uitstap naar Ieper te gaan op vrijdag 6 maart van ongeveer 8.30u tot 22u. (Bij een teveel aan kandidaten, doen we lootjetrek.)

BETROKKENHEID VERHOGEN

gemeenschappelijk vertrekpunt zoeken

Hieronder zie je enkele restanten uit onze buurt:

Maar... Bovenstaande maatregelen waren erg duur. Wie zou daarvoor betalen? Belgisch belastinggeld?
Dat vond niemand een goed idee. Daarom liet men de Congolezen hiervoor betalen. Ze betaalden dus eigenlijk voor hun eigen kolonisatie, zonder inspraak.

Lange Kongostraat

Misschien wordt het nu tijd om even na te denken over onze straatnaam? Sint Maria in de Lange Kongostraat?
Dat is niet toevallig!

België wilde niet enkel economisch voordeel (geld!) halen uit Congo. Als we daar dan toch waren, konden we er net zo goed onze godsdienst opdringen. Missionarissen (zoals de toenmalige zusters uit de Lange Kongostraat) werden op pad gestuurd om onze religieuze ideeën en 'blanke beschaving' over te brengen, vaak zonder respect voor de eigenheid van de plaatselijke bevolking. Ook het onderwijs was tot 1954 in handen van de Christelijke missionarissen.

MALA ZIMETBAUM (MALA 'LA BELGE')

Mala was een Joods meisje dat opgroeide in Bergerhout. In 1942 werd ze gedeporteerd naar Auschwitz. Ze werkte er als vertaalster en koerier tussen het mannen- en het vrouwenkamp. Zo slaagde ze erin om documenten etc. heen en weer te smokkelen, en zo het leven voor haar

Waar mogelijk vertrekken we vanuit onze buurt en schoolomgeving. Die hebben we namelijk allemaal gemeenschappelijk.

Van daaruit graven we dan samen in het verleden.

Kies één van deze nieuwsberichten en start een discussie.
Probeer beide standpunten in te nemen en te begrijpen.
De 'doordenkvragen' onder de artikels helpen je op weg.

ANTWERPEN - Het Delwaidedok in de Antwerpse haven heet vanaf nu officieel het Bevrijdingsdok. Bij de start van de viering en de herdenking van de Bevrijding van Antwerpen, precies 75 jaar geleden, onthulde havenscheper Annick De Ridder (N-VA) vrijdag een naambord.

Dat het dok van naam zou veranderen, was al langer bekend. "Dat was geen evidente vraag van het stadsbestuur en evenmin een evidente beslissing van het havenbedrijf. Maar ondertussen is bewezen dat de Antwerpse oorlogsburgemeester Leo Delwaide, samen met een deel van het politiekorps, een actieve rol gespeeld heeft in de deportatie van Antwerpse Joden vanaf 1942. De naamsverandering van het dok is een hulde aan onze bevrijders en zij die slachtoffer geworden zijn van deze deportaties", aldus Annick De Ridder.

Bron: Het Nieuwsblad 07/09/2019

Wat bedoel je daarmee?

Hebben we het nu van alle kanten bekeken? Wat zijn we nog vergeten?

Opnieuw rel over Aalst carnaval

In Aalst trok vorige zondag het carnaval door de straten. Ruim 80.000 mensen gingen kijken. De stoet haalde opnieuw het nieuws in de hele wereld. Dat gebeurde omdat mensen verkleed gingen als Joden.

Vorig jaar beeldde een carnavalsgroep Joodse figuren af op hun wagen. Die droegen een Joodse hoed. Ze hadden een haakneus en pijpenkrullen. En ze hadden koffers met geld bij zich. Veel Joodse mensen waren daar boos om.

De afbeeldingen op de wagen deden mensen denken aan prenten uit de tijd van de nazi's. Ze waren een teken van haat tegen Joden, vonden veel mensen. De carnavalsgroep ontkende dat altijd. Toch liet de stad Aalst zelf zijn carnaval schrappen van de lijst met erfgoed van de wereld.

Journalisten uit de hele wereld keken dit jaar naar het carnaval in Aalst. De minister van Buitenlandse Zaken van Israël vroeg zelfs om het carnaval te verbieden. Daar gaf de burgemeester van Aalst niet aan toe. "Ons carnaval is geen stoet vol haat, maar een feest dat mensen verbindt", zei hij.

In de stoet liepen dit jaar veel mensen verkleed als Joden. Ze wilden lachen met de zaak van vorig jaar. Maar hun kostuums maakten ook nu veel mensen boos. Aalst maakte het probleem alleen maar groter, zeggen veel verenigingen van Joodse mensen. De carnavalisten zelf zeggen dat ze zeker geen racistische bedoelingen hebben.

Bron: Wablieft 25/02/2020

Lees het krantenartikel.

✓ Speel de 'moeilijke-woorden-quiz'.

✓ Kruip in de schoenen van de betogers en in die van de burgemeester. Probeer alle standpunten te begrijpen.

✓ Organiseer een 'gesprek' tussen het stadsbestuur en de betogers. Discussieer.

BURGEMEESTER BARCELONA REAGEERT OP BEELDENSTORM: "STANDBEELD COLUMBUS BLIJFT"

19/06/2020 - Sinds 1888 heeft het standbeeld van Christopher Columbus zijn vaste plaats in Barcelona. Met een uitgestrekte arm wijst hij naar "de Nieuwe Wereld". (Al wijst hij wel de foute kant op, naar Algerije.) Columbus wordt door veel mensen ervaren als een symbool van onderdrukking en bevindt zich momenteel in het heetst van de strijd. Toch weigert de burgemeester van Barcelona om het standbeeld te verwijderen.

In de commotie rond 'Black Lives Matter' moeten historische monumenten er wereldwijd aan geloven. Betogers onthoofdden standbeelden van Columbus en staken ze in brand, San Francisco verwijderde zelfs het iconische standbeeld van Columbus en ook dat in Barcelona bevindt zich in het oog van de storm. De burgemeester van Barcelona weigert om het iconische standbeeld te verwijderen. Ze is van mening dat het realistischer is voor de stad om zijn geschiedenis niet te ontkennen of verzwijgen. De stad zet een educatieve rondleiding op poten voor bezoekers waarbij de geschiedenis rond slavernij niet verloren gaat. "We moeten ervoor zorgen dat wat er in de geschiedenis is gebeurd, niet wordt ontkend maar wordt verteld aan het brede publiek. Het is ook een manier om erkenning te geven aan de slachtoffers van slavernij", vertelt een historicus aan de Universiteit van Barcelona.

Bron: (vrij naar) <https://www.hln.be/nieuws/buitenland/burgemeester-barcelona-reageert-op-beeldenstorm-standbeeld-columbus-blijft-a5f430fd/>

Ook in de actualiteit vinden we vaak een gemeenschappelijk vertrekpunt.

Daarom maken we er een erezaak van onze thema's jaarlijks te updaten

'Eerste computer' geeft geheim prijs

Meer dan honderd jaar was het een van de grootste mysteries ter wereld. Maar onderzoekers zijn nu misschien toch een stap dichterbij het ontrafelen van de werking van het Antikythera-mechanisme, de 'eerste computer' ter wereld. SOFIE GEUSENS

displays kreeg het daarom de bijnaam "de eerste analoge computer".

Puzzel leggen

Dat van het hele toestel slechts een derde de tweeduizend jaar onder water had overleefd, hielp natuurlijk niet. Onderzoekers moesten aan de slag met 82 metalen stukjes om alles opnieuw in elkaar te puzzelen. Gelukkig maakte de technologische evolutie het mogelijk de astrologische rekenmachine steeds beter te begrijpen. In 2006 werden bijvoorbeeld onbekende inscripties ontdekt door het gebruik van x-stralen. Die inscripties bleken deel van de gebruikershandleiding. Daaruit bleek ook

Een stuk van het tweeduizend jaar oude 'toestel'.

Dat de Oude Grieken ver op hun tijd vooruit waren, dat wisten we al langer. Maar het nieuwe onderzoek van de wetenschappers aan de University College London heeft nu nog meer bewijs geleverd dat daar toen al heel wat knappe koppen rondliepen.

In 1901 haalden duikers voor de kust van het Griekse Antikythera een metalen 'toestel' boven. Het bleek te gaan om een soort astronomische rekenmachine die meer dan tweeduizend jaar oud is. Het toestel gaf de beweging van de vijf toen bekende planeten weer, de fases van de maankalender, de plaats van de sterrenbeelden en zelfs de timing van evenementen zoals de oude Olympische Spelen. Maar hoe het dat allemaal kon, was de afgelopen eeuw een groot vraagteken. Door de vele tandwielen en

Stijn van Tillo
10 mrt. (Bewerkt: 10 mrt.)

Neanderthalers verdwenen duizenden jaren eerder uit België dan gedacht

De overblijfselen van neanderthalers in Spy (een dorp in de provincie Namen) zijn een pak ouder dan men altijd dacht. Dat ontdekte een onderzoeksteam met wetenschappers uit verschillende landen. Deze ontdekking betekent dat de 'Belgische' neanderthalers eerder uit onze streken verdwenen dan gedacht. Ze zijn dus niet meer de jongste neanderthalers van Europa.

Deze ontdekking is van belang om beter de geschiedenis te begrijpen. "Zonder deze informatie kunnen we de band tussen neanderthalers en de homo sapiens niet echt goed begrijpen. Toen de homo sapiens 45 000 jaar geleden Europa binnentrok, begonnen de neanderthalers te verdwijnen. Ons onderzoek is dus belangrijk om deze overgang te begrijpen."

De neanderthalers uit Spy zijn dus niet meer de jongste van Europa, maar ook jonge neanderthalerfossielen uit Spanje en Frankrijk zullen nu opnieuw onderzocht worden.

Dit is de link naar het volledige artikel:

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/03/09/neanderthalers>

Leen Bresseleers
17 mrt.

Hebben jullie de afgelopen dagen de actualiteit gevolgd?

Gisteren gebeurde er iets droevigs en onbegrijpelijks:

De paus (baas van de katholieke kerk) vertelde dat hij homoseksualiteit een zonde vindt.

Een fout, dus...

Raar, want wij leerden toch net dat je niet er niet voor kiest om homo te zijn?

En ook dat iedereen gelijk is: ongeacht zijn huidskleur, geloof of seksuele voorkeur...

Jammer en ook heel gek dat wij slimmer zijn dan de paus!?

Weet je wie ook slimmer is?

Onze Antwerpse bisschop: Johan Bonny.

Die schaamt zich enorm voor wat de paus en de Kerk verteld hebben.

Hij biedt zelfs zijn excuses aan voor de domme uitspraken van zijn grote baas.

Dat heeft hij ook in de krant en op het nieuws verteld.

Stoer is dat!

Antwerpse bisschop bie...
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl...>

Leen Bresseleers
13 mrt.

De oude Grieken waren nog knapper dan we al dachten! 🤖

Eerste computer geeft g...
Afbeelding

2 lesgroepreacties

Malak Yachou 14 mrt.

ik had het niet verwacht van de grieken

Leen Bresseleers 17 mrt.
Straf he?

En als één van onze thema's op één of andere manier in de actualiteit komt, delen we dat (meestal met wat duiding erbij) in Google Classroom...

BETROKKENHEID VERHOGEN

aansluiting zoeken bij leefwereld kinderen

Nog enkele typische middeleeuws-islamitische dingen?

Dit muziekinstrument is zowat het symbool van de middeleeuwse muziek. Het werd uitgevonden in de islamitische wereld, waar het bekend stond als al-ūd.

De moslims waren briljante sterrenkundigen. Ze bedachten dit instrument, waarmee reizigers hun positie konden bepalen door 's nachts de hemel te bestuderen.

De internationale handel bloeide in de islamitische wereld. 'Kameel-treinen' vervoerden goederen door woestijnen en bergen naar bazaars in alle uithoeken van hun rijk.

Waar mogelijk proberen we ook te belichten wat we te danken hebben aan de culturen van onze kinderen.

21

MAROKKAANSE HULP TIJDENS WO II

Je ontdekt hoe Marokko de geallieerden te hulp kwam tijdens WO II (LP OWti3.1, ET MM3.9)

Marokko was eeuwenlang een onafhankelijk land met een sultan als baas. In 1912 verandert dat. In het zuiden krijgt Frankrijk de macht en in het noorden Spanje. De Fransen erkennen dat de sultan belangrijk is, maar trekken zich weinig van hem aan. Ze willen Marokko moderniseren en pakken grond af van veel boeren. De boeren verzetten zich. De Fransen slaan hard terug. Er vallen veel doden. Uit armoede melden veel boeren zich aan bij het Franse leger.

In 1939 breekt in Europa de Tweede Wereldoorlog uit: Duitsland valt Polen binnen. Daarom verklaart Frankrijk de oorlog aan Duitsland. Sultan Mohammed V zegt meteen dat hij Frankrijk zal steunen. Hij laat een oproep verspreiden in alle moskeeën van het land, waarin hij zijn volk vraagt offers te brengen voor Frankrijk.

BETROKKENHEID VERHOGEN

motiverende en zinvolle doe-opdrachten

Om de leerlingen zoveel mogelijk te betrekken, voorzien we tal van doe-activiteiten en projecten.

Sint-Maria Basisschool

Gepubliceerd door Leen Bresseleers · 13 december 2020 ·

Het zesde leerjaar at vrijdag aan een 'scheve tafel'. Lootje trek besliste over hun lot. 4 leerlingen uit het rijke noorden hadden eten in overvloed, 4 leerlingen uit het arme zuiden moesten toekomen met een handjevol droge rijst. De overgrote meerderheid zat daar tussenin. Hun motivatie om Oxfam te steunen is er alleen maar groter op geworden...

Sint-Maria Basisschool

Gepubliceerd door Leen Bresseleers · 8 oktober 2019 ·

L6 leerde in september over de staatsstructuur van België, de betekenis en waarden van een democratie en de noodzaak van verkiezingen. Als afsluiter organiseerden ze een eigen campagne en stembusgang voor de leerlingenraad.

Sint-Maria Basisschool

Gepubliceerd door Leen Bresseleers · 24 november 2020 ·

Het zesde leerjaar leerde over de Romeinse en Griekse tijd. Meester Wim kwam als 'gastdocent' een fantastische les experimentele archeologie geven.

σας ευχαριστώ, meester Wim!
Het Oudgrieks heeft voor ons geen geheimen meer!

+8

Ook daarbij zetten we in op taal,
bv. door het aanbieden van
stappenplannen.

Haal een set kaarten bij je juf of meester.

- ✓ Schik de periodes in de juiste volgorde.
- ✓ Plaats bij elke periode de juiste jaartallen.
- ✓ Zoek bij elke periode de passende prenten.
- ✓ Iedereen akkoord?
- ✓ Bekijk het filmpje opnieuw en controleer je werk.
- ✓ Iedereen tevreden? Laat je werk dan controleren.

Kopiëren doe je zo:

1. Klik op de knop ID.
2. Geef in elk vakje de code van de meester in.

3. Klik dan op *Aanmelden*.
4. Een nieuw scherm verschijnt. Klik op *Kopie*.

5. Leg je uitnodiging onder het deksel op het glas.
6. Geef op hoeveel kopies je wilt (knopjes rechts).
7. Druk op de groene startknop.

- ✓ Bedenk een ontwerp. Vermijd fijne en kleine lijntjes...
- ✓ Teken met potlood op papier wat je op de stempel wilt.
- ✓ Leg het papier met de tekening op de gom en kras op de achterkant.
- ✓ Haal met een mesje of guts voorzichtig alle overbodige stukjes gom weg. Begin met het midden en werk naar de randen toe.

DIY: 'BOEKEN' DRUKKEN

Niks moeilijks aan?
Vind jij dan een
(kindvriendelijk) kanon uit?

Of bv. door de inhoud van een wero-les te laten naspelen in een rollenspel of toneeltje.

Je kunt een weerfilmpje opnemen met een camera of gsm (LP MEva2.2, OWna6.4/5, ET WT1.11, ICT5)

Je durft spreken met expressie (LP SErv4.ZPS2, ET NE2.3)

Je maakt afspraken en volgt eenvoudige regieaanwijzingen op (LP MUva3.3, SErv4.KR1, ET SV1.5)

Werk per twee. Kies één dag uit je weekkalender.

- ✓ Bedenk en noteer samen een weerbericht voor deze dag.
- ✓ Zorg ervoor dat je alle weerselementen bespreekt!
- ✓ Vergeet niet om je kijkers te begroeten bij de start en het einde van je filmpje.
- ✓ Gebruik minstens één spreekwoord i.v.m. het weer.
- ✓ Oefen om dit weerbericht vlot te brengen.

Vorm groepjes van 6. Ieder speelt één persoon: een boer, een Germaan, de paus, een Moor, een Viking en Karel de Grote zelf. Overleg! Hoe denk je dat deze personen Karel de Grote zouden omschrijven?

Laat van elke groep één leerling aan het woord. Begrijp je hoe (en waarom) verschillende bronnen eenzelfde man totaal anders kunnen omschrijven? Daarom is het erg belangrijk om verschillende bronnen te bestuderen.

Deze bladzijde hoort bij W.O. thema 'Middeleeuwen'

© GVBS Sint Maria Antwerpen

Trek elk een kaartje. Zet je per stadstaat en vorm per 5 een Grieks gezin.

Speel samen toneel. Betrek hier ook de andere 'gezinnen' van je klas bij.

Deze bladzijde hoort bij W.O. thema 'Oudheid'

© GVBS Sint Maria Antwerpen

Sint-Maria Basisschool

Gepubliceerd door Leen Bresseleers · 12 november 2019 ·

Het zesde leerjaar verdiepte zich in de Tijd van Ontdekkingen en Vorsten. Zo bezochten ze de drukkerij van de familie Plantin-Moretus en gingen ze in Gent op zoek naar sporen van keizer Karel V.

In 'normale tijden' gaan we ook zeer regelmatig op uitstap!

Sint-Maria Basisschool

Gepubliceerd door Annick Segers · 16 mei 2019 ·

Het zesde leerjaar ontdekte vandaag in Mechelen hoe Simon Gronowski kon ontsnappen uit konvooi 20 richting Auschwitz-Birkenau.

We laten de leerlingen dan zelf de route (en het vervoermiddel) bepalen.

Want dat is ongetwijfeld één van de voordelen aan wonen en lesgeven in een grootstad: zóveel cultuur vlakbij! ☺

We willen hen voortaan ook graag zelf laten reserveren: telefonisch of per e-mail.

Welke tram(s) moeten we hiervoor nemen?

Moeten we overstappen? Indien ja: waar?

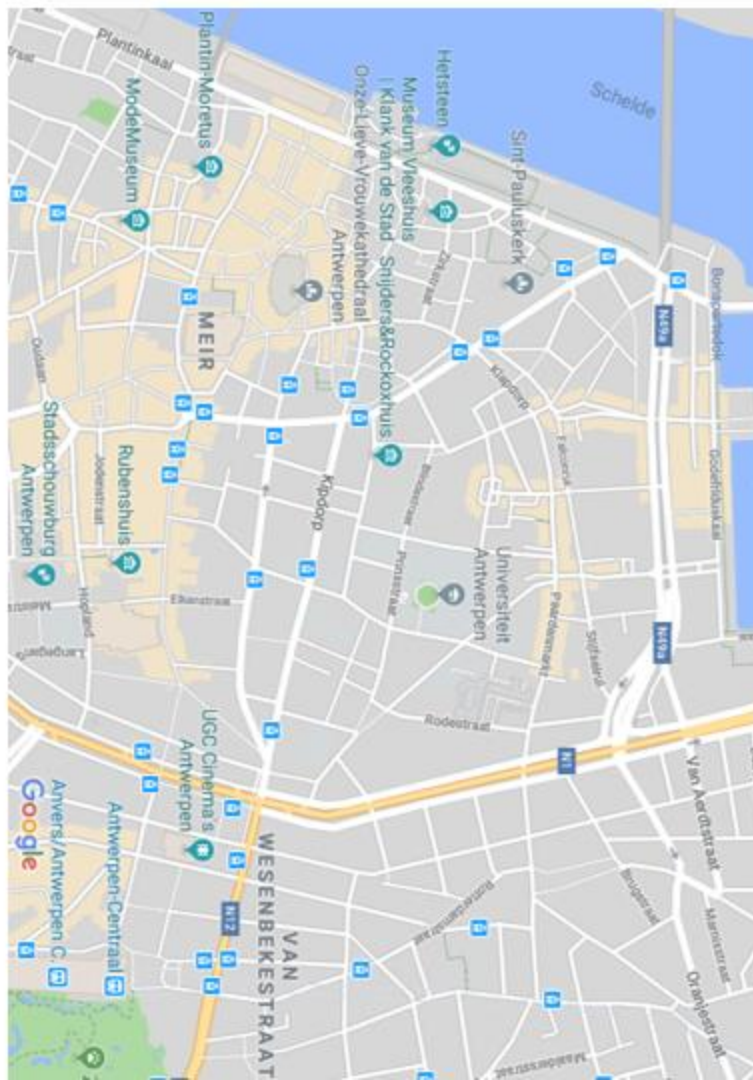
Hoeveel euro kost deze verplaatsing voor de volledige klasgroep?

MUSEUM PLANTIN-MORETUS: DE HEENREIS PLANNEN

Je kunt de heenreis uitstippelen, volgen en begrijpelijk verwoorden (LP OWru8.4, ET MM4.1/2)

Je frist enkele belangrijke afspraken in het verkeer op (LP OWru7.1/2/10/11/12, ET MM4.14/15/16)

G

Beste ouders, lieve leerlingen en kleuters

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert het zesde leerjaar ook dit jaar een actie voor de Warmste Week.

Net als vorig jaar zorgen we voor een dubbel lunchpakket:

- ✓ op dinsdagmiddag 15/12 verkopen we hotdogs,
- ✓ op donderdagmiddag 17/12 staan er croque monsieurs op het menu.

Alle broodjes kunnen ook halal of vegetarisch besteld worden en kosten € 2 per stuk.

De opbrengst gaat net als vorig jaar 'kifkif' naar

- ✓ Al Ikram, een vereniging die armoede in onze wijk bestrijdt,
- ✓ Oxfam, een organisatie die honger en armoede uit de wereld wil helpen.

Bij thema's die betrekking hebben
op de maatschappij,
proberen we ook effectief
een steentje bij te dragen.

BETROKKENHEID VERHOGEN

extra oog voor meisjes!

Omdat we merkten dat meisjes zich minder aangesproken voelden tijdens de lessen i.v.m. historische tijd, hebben we geprobeerd om meer in te zoomen op inspirerende vrouwen en de rol van vrouwen doorheen de tijd.

21

MIDDELEEUWSE POWERVROUWEN

Je maakt kennis met enkele belangrijke middeleeuwse vrouwen (LP OWti3.12, ET MM3.7/9, ET ICT6)

Je nieuwsgierigheid is gewekt, dus zoek je een handige strategie om deze info te vinden (LP IVzv4.4 en IVoc2.1)

Rarara, wie ben ik?

Ik werd geboren in 1098 en was een Duitse Benedictijnse abdis. Mijn interesse ging verder dan God alleen: ik was ook kosmologe, wetenschapster, filosofe, dichteres en plantkundige. Ik word ook beschouwd als de allereerste componiste van klassieke muziek. mijn naam is

Ik was de oudste dochter van een Byzantijnse keizer. Ik had de geschiedenis willen ingaan als opvolgster van mijn papa, maar toen ik een broertje kreeg was m'n kans verkeken. Dan ben ik maar gaan schrijven: Mijn boek Alexiade wordt beschouwd als een belangrijke historische bron. Ik ben

19

IN THE PICTURE: CLEMENTINE CHURCHILL

Je maakt kennis met iemand die niet langer in de schaduw thuishoort: Clementine Churchill

(LP OWsa2.5, OWti3.12, ET MM3.7)

Je kunt gericht informatie opzoeken (LP IVoc5.3, MEva3.3)

IDENTITEITSKAART

Naam:

Voornaam:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Echtgenote van:

Aantal kinderen: (..... jongens en meisjes)

Sterfdatum:

BETROKKENHEID VERHOGEN

vragen? suggesties?

DANKJEWEL!

leen.bresseleers@st-maria-antwerpen.be

tom.gobbaert@st-maria-antwerpen.be

